

Marin Constantin

aniversat la 85 de ani

Vă rog să-mi permiteți ca, în debutul acestei scurte alocuțiuni, să evoc o idee pe care marele compozitor român Anatol Vieru o enunță la începutul anilor '70 într-una din interesantele sale comunicări făcute la acea vreme: maestrul Vieru avansa ipoteza celor două tipuri fundamentale de muzicieni-creatori, doi poli între care

care nu a revoluționat doar pianistica, dar și discursul armonic, conceptele formelor arhitectonice, percepția muzicii naționale. Alături de el, Claude Debussy, primul compozitor modern, punctul de la care muzica avea să urmeze altă cale decât până la el.

Mărturisesc că, fascinant de simplitatea, dar și de profunzimea ideii lui Vieru, am rămas oarecum prizonierul ei încercând să clasific muzicienii după aceste principii. Pe cei mari, importanți – evident! Și am ajuns la Marin Constantin. Aici, admit că, uitându-mă în urmă, la această fascinantă carieră care poartă numele de Marin Constantin

sigur că puteau apare multe trepte intermediare. Aceste "extreme" erau reprezentate, pe de-o parte de creatorul de sinteză, atașat tradiției, poate în ușoară discordanță cu contemporaneitatea pe care, chiar dacă nu o refuză, nu-i urmează sugestiile preferând chintesenta marilor valori ale trecutului pe care le reunește în mod genial. Exemplele furnizate, cât se poate de edificatoare, erau Johann Sebastian Bach și Johannes Brahms.

Pe de altă parte, creatorul avangardist, cel care aparent neagă (sau rupe) cu trecutul, cel preocupat numai de viitor, trasând direcții, linii de evoluție, propunând estetici noi, mijloace muzicale noi, limbaje sonore originale. Și aici erau două nume semnificative: Franz Liszt, cel

și Madrigalul său, am rămas nedumerit. De ce?

Cum a plecat Madrigalul Maestrului!? Așa cum îi spune și numele: cu privirea întoarsă către trecut realizând o extraordinară sinteză interpretativă a unor vechi tezaure muzicale aproape părăsite de lumea celei de-a doua jumătăți a secolului XX.

Și ce sinteză, ce idei materializate în sonorități și frazări unice inconfundabile! Nu întâmplător, Maestrul Marin Constantin uimește Mapamondul cu Madrigalul și Madrigalele sale! O muzică venită din negura vremurilor își găsește după secole, o împlinire la care probabil nici Machault, Claude le Jeune, Palestrina, Lassus sau Morley nu visaseră. Au așteptat sute de ani pentru a fi descoperiți de

Marin Constantin. Și când lucrările mergeau "ca de la sine", succesul era imens și binemeritat, iată că Maestrul își întoarce fața cu 180 grade! Muzică contemporană, muzică nouă, deschizătoare de drumuri, uneori cu tentă experimentală. Ce schimbare! Și făcută nu doar formal, ci cu pasiune, și o aplicație cu un perfecționism și o minuțiozitate ieșită din comun. Sonoritățile sunt cu totul altele, corul pare a fi "altul", partiturile sunt deseori scrise altfel! Rezultatul va fi însă același cu cel obținut cu Monteverdi sau Hassler, adică superlativ. Și atunci mi-am pus întrebarea firească: cărei categorii de muzicieni aparține Marin Constantin?! Pentru ca răspunsul să fie și mai dificil, Maestrul Madrigalului abordează și vechea cântare bizantină, și repertoriul românesc clasic, și repertoriul universal clasic sau romantic, a cappella, în versiune vocal-simfonică sau alături de grupuri camerale instrumentale. Răspunsul?!

Probabil o a treia categorie cu care cred că și Anatol Vieru ar fi fost de acord: Homo Universalis sau altfel spus, Spiritul Renașterii redevine în secolul XX. Sau poate, și mai simplu, Maestrul Marin Constantin se rupe de clasificări, de încadrări, de etichetări și se înscrie într-o categorie unică numită simplu, printr-un binom, Madrigal Constantin.

Să-i dea Dumnezeu multă sănătate astăzi, de Sfântul Constantin, să ne bucure cu spiritul său de mare muzician cât mai mult timp de acum încolo lăsându-ne să ne spargem capetele zadarnic pentru a înțelege în ce categorie de muzicieni trebuie să-l încadrăm.

Noi sigur nu vom reuși iar Maestrul, zâmbind superior, ne va șopti la un moment dat cheia de înțelegere: „Muzica”! Și cu asta ne va fi spus tot, așa cum a făcut-o întotdeauna prin muzica pe care ne-a dăruit-o. LA MULȚI ANI, MAESTRE!

Dan BUCIU